

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközlerdők.

Egyre számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEK.

Háromhasábos pett-sor
egyszeri közléseért 7 kr
kétszeriért 8 kr., több-
szoriért 5 kr. fizetendő.
Bélfelvitel minden egyes
beiktatásért 80 kr.

A NYILTTÉRBE:

minden 3-hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
tetemes díjkezdésény-
ben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez (Kossuth-utca
8 sz.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő: FRÁTER SÁMUEL.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Tandijmentesség az elemi népis- kolában.

Huszonegyedik éve már annak, hogy a
népoktatás rendezése végett alkotott 1868.
évi XXXVIII-ik törvényczikk életbe lépett, s
még mindig aránytalanul nagy azok száma,
kik megfelelő oktatásban nem részesülve élnek
át gyermekkorukat, — kik épen tudatlanságuk
miatt válnak a községek, az állam, a társad-
alom terheivé.

Nem kételkedünk azon, hogy az ezen
törvény végrehajtására első sorban hivatott
közégek hiven teljesítve feladataikat, kötele-
ségeiket, mindent elkövetnek arra nézve,
hogy a törvény által célzott kulturalis fejlő-
désre a nép minden rétegét alkalmassá te-
gyék, — s ha az eredmény még sem kielé-
gítő, annak egyik legfőbb oka — szerény
nézetünk szerint — maga a törvény, mely
kimondja ugyan az oktatás általános köte-
lezettségét, de nem gondoskodott egyidejűleg
arról, hogy minden — lelkileg testileg ép —
tanköteles minden körülmé-
nyek között taníttassék is.

Pedig e törvény ohajtott sikere, az elemi
oktatásra nézve, épen attól függ, hogy meg-
van-e adva a lehetőség ahhoz, hogy a szü-
lék és gyámok gyermekeiket bizonyos ideig
iskoláztathassák?

Most, midőn az iskolai új tanév kezde-
tétől már kevés idő választ el, alkalomszerű-
nek tartunk erről elmondani néhány szót.

Félreértések megelőzése végett kijelent-
jük e helyen, hogy mi most csupán azon
népoktatásról beszélünk, mely csak az elemi
ismereteket öleli fel, — a melynél többre a

nép alsó rétegének szüksége nincs, de amit
— a szellemi tehetségek és földi javak meg-
osztottságának különfélesége miatt — az embe-
riség nagyobb része az államtól maga számára
méltnak követelhet.

Szó sem fér ahhoz, hogy az idézett tör-
vény célzata az volt, miszerint az állam
minden gyermeke annyi és olyan oktatásban
részesüljön, amennyi és aminő szükséges az
élethivatás szerinti ismeretek megszerzésének
alapjához. Ezen célját az államnak feltétle-
nül érvényesítenie kell mindazokkal szemben,
akik általa, jobban mondva intézményei ál-
tal, bármi címen és módon öröklött és meg-
szerezhető jogok gyakorlására tartanak igényt.

Ám e feltétlen jog azon kötelességgel
jár, hogy ezzel szemben minden szülének,
gyámnak megadassék a mód és alkalom arra,
miszerint gyermekeiket, azok 6-ik éves ko-
rától a bevégzett 12-ikig, akadálytalanul
iskoláztathassák.

Népiskolai törvényünk a jogot egész tel-
jességében kimerítette, hanem a kötelességet
osztatlanul hagyta azok számára, kikre az
állam összes terheivel nehezedik, s eképen
lesz a „summa jus“-ból — ezer meg ezer eset-
ben — „summa injuria“, végeredményében pedig
a tulajdonképeni népoktatás ügye, minden
statistikázás dacára, marad azon kezdetleges
állapotában, amelyből 24 év óta nem bír ki-
emelkedni.

De hogy unalmasakká ne legyünk ez
eszmefüzéssel, felemlítünk illustratio képen
egy pár megtörtént esetet azon évenként is-
métlődő sok eset közül, melyek azt bizonyít-
ják, hogy az élet egészen másnemű helyzete-
ket teremt, mint aminőkre a törvény codifi-

katorai egy-egy gazdag villás reggelizés közt,
avagy fekete kávé után, kényelmes szobában
építik rendszerüket.

Ime egy szüle, gyám jelentkezik tankö-
teles gyermekeivel, hogy azokat az elemi is-
kolába felvétesse, de nem képes lefizetni a
beiratási díjat, hát szépen elutasítják;
a másik gyermekével megszakíttatják a szor-
galmi szakot, mert nem lett érette befizetve
a tandíj; a harmadiknak télviz idején ki
kell maradni az iskolából, mert a csizma a
melegebb ruha ára beiratásra, tandijra lett
befizetve

Világos, hogy az ilyen esetek kizárólag
a szegényekre szorítkoznak, s igaz, hogy eze-
ket fölmenthetik legalább a tandíj fizetése
alul (a beiratási díj csak ritkán engedtetik
el) ha szegénységi bizonyítványuk van, —
de aki tudja, hogy épen az ilyen bizonyít-
vány megszerzése igen sok esetben nehéz, sőt
költséges, — aki tudja, mily óriásilag kü-
lönbözők egy számos tagu családdal bíró kis
fizetéses hivatalnok, csekély forgalommal,
elemi csapásokkal küzdő iparos, kereskedő,
földműves szegénysége azon napszámokétól,
kik ha vagyontalanok is, de önmagukon túl
alig kell gondolniok valami másra: az nem
tartja abszurdnak abbéli állításunkat, hogy
épen a legszegényebb emberek (a népesség
nagyobbik féle részéből) azok, kik legritkáb-
ban és nehezebben juthatnak a segély emez
eszközéhez.

Igen ám, de a törvény nem kérdeve mi
okból marad oktatás nélkül a tanköteles, a
szülőt, a gyámot első esetben 50 kr. máso-
dikban 1-, harmadikban 2-, negyedikben 4
forint bírsággal sújtja az esetre, ha gyerme-

TARCSA.

HA NEM SZERETSZ TE . . .

Ha nem szeretsz te, ne szeressen
Úgy senki, senki engemet
Ezer leány se tudja úgy sem
Boldoggá tenni szívemet.

Ha nem lehetsz enyém te, nem kell
Úgy senki, senki én nekem . . .
Iinkább legyen elhagyatottan,
Örökre árván életem.

Hisz van kívüled sok leány még,
Vannak tudom temérdeken;
Köztük te nálad van talán szebb,
Van jobb, de az mit ér nekem.
Nemesb lelkű tán nálad egyik,
Máznak hódítóbb kelleme,
Lehet, kinek szerelme hivebb . . .
De nékem egyse kellene.

Minden szépségi közt a földnek
Ha válogatnom vón' szabad
S hozzájok égi angyalokból
Még jöne egy bűvös csapat:
Én csak téged választanálak,
Csak téged, téged egyedül,
Mert én csak téged szeretlek,
Csak „téged“, végtelenül.

Sarkady.

A HELYBELI ROM. KATH. TEMPLOM.

— Restauráltatott az 1891-92-ik esztendőben —

Holnap, Nagy-Boldogasszony szent napján
lesz az első mise a helybeli újonnan restaurált
római katolikus templomban, hol fényesen ara-
nyozott s művészi czirádákkal ékített oltárokon
és szentségeken fog nyugóóra találni a hívők
áhitatott sugárzó szeme, míg az imába merülő
léleknek esdő szavát az orgonának magasztosan
szép hangja segíti majd az Úr szentzsámolya elé.

A templom kerek boltozatáról aláfüggő s
ragyogó prismákban ékeskedő csillár gyertya-
lángja a hatalmas főoltáron kívül még három
más mellékoltárra veti fényét.

Újonnan s művészi izléssel faragott czirá-
dák borítják az aranyos tabernaculumot, mely
— középen a Megváltó keresztire feszített szen-
vedő alakjával, két oldalt az Ég egy-egy lakó-
jával — földszét képezi a nagy oltárnak, melyre
hat impozáns gyertyatartóból sugároz enyhe,
szelid fényt a viaszgyertyák fehér lángja; gyön-
géd világosságot árasztva a főoltár fölött emel-
kedő szentképre, mely Keresztelő Szt.-János fő-
vételét ábrázolja, a kegyetlen Herodiás és az
igéző Salome bűnös alakjaival.

Új gyertyatartókból árad világosság a há-
rom mellékoltárra is, melyek közül a baloldali
Szt. Theresia megkapóan szép képe ékesíti, míg
a jobboldaliakat Szt. András és Nepomuki Szt.

János művészi alakjai díszítik, mindhárom élet-
nagyságban s körülveve alakoktól, melyeket a
vallásos ihlet s érzelem szült.

Csak Szt. András vásznáról hiányzanak a
misticismus e hitkoszorozott alakjai, hol azonban
pótolja őket a szent martiromság örök jelképe
— a kereszt . . .

A falak mentén elhelyezett kisebb keresz-
tek s aranyozott fagyertyatartók is újak, ellen-
tétben a keresztküttal, melynek ma már avult
márványzubbonya mutatja csak, hogy voltaképen
már századokat átélt épületben járunk.

Az orgona remek. És ez az epitheton egy-
aránt vonatkozik ugy a külső kiállítására, mint
az egész belső elrendezésére, valamint megle-
pően tiszta s terjedelmes hangjára is, mely tizen-
három változatban tör az Ég felé. A játszóasztala
is a régivel ellentétben most elől van, az egyet-
len fuvója pedig belül s nem kívül, mint voltak
a régiéek.

Az újjaalakítás méltó kiegészítője végül a
szószék, homlokzatán a halhatatlan evangélistá-
nak Szt. Jánosnak e szavaival: „Kezdetben
vala az Ige és az Ige Istennél vala és Isten vala
az Ige.“

Ime néhány szóban megvilágítva a vilg-
mindenség öröknek hitt rejtélye . . .

Martinuzzi.

két iskolába nem járattja, sőt szülei, gyámi jogaitól is eltiltatja!

Hát ezen elvileg ugyan mindenkire kiterjedő „üdvös kényszer“ a gyakorlatban „summa injuria“-vá lesz, mert bizonyos, hogy mai időben már csak valamennyire is tehető ember — eltűnő csekély számú kivételt engedve — be tudja látni azt, hogy a gyermekek oktatása elsődrendű olyan követelmény, mely elől vétek nélkül kitérni lehetetlen, — de a szegény ember, akinek alig van napnaputáni falatja, még koplalás árán sem mindig képes szájától elszakítani a beiratásra, a tandíjra követelt garasokat.

És ez az, amiért ma felszólalni szükségesnek tartottuk, a törvényneveléssel emez ellentmondásban találva az okot, mely miatt népoktatási viszonyaink fejlődése nem tud lépést tartani a feltartóztatatlannal haladó korrallal, ha csak a társadalom, helyesebben az iskolákat fentartó községek, hitfelekezetek nem tesznek olyan közvetítő intézkedést, mely alkalmas arra, hogy a törvény célzatának szem előtt tartása mellett, a népoktatás ügyét nem csak alakilag, de lényegileg is hathatósan szolgálja.

Ezen intézkedés pedig — szerintünk — abban állana, ha az elemi népoktatásra nézve kimondatnék, (ami különben sem volna ellentétben a törvényneveléssel) hogy a beiratási és tandíj fizetése alul mindazon tankötelesek fölmentvén, akik egyáltalában szegényekül vallják be magukat.

Megvagyunk győződve arról, hogy ennek kimondása esetén, míg egyrészt legalább is kilenczven százalékkal apadna meg az oktatás alul elvont tankötelesek száma, addig másfelől teljes szigorával lenne alkalmazható a törvény azok ellen, kik még ezután sem teljesítenék kötelességeiket.

Igaz ugyan, hogy a most ajánlott beiratási és tandíjmentesség bizonyos áldozatokkal járna, de az is kétségtelen, miszerint ennél üdvösebben gyümölcsöző kiadásra még sohasem áldozott a közönség.

Egyébiránt ez nem vonná maga után az iskolai jövedelmekben elviselhetlen veszteséget, mert ha a községi hatóság minden iskolai év kezdetére összeállítja azok névjegyzékét, akik előtte szegényekül ismeretesek, s e névjegyzéket az iskolák igazgatóságaival közli, csak épen megkönnyíti a valóban szegényekre nézve annak igazolását, mit ez idő szerint vagy az utánjárás nehézségei miatt, vagy — ami szintén gyakori eset — álszeméremből avagy tudatlanságból elmulasztanak, — míg más részről a fősvény kapzsiság megakadályoztatnék abban, hogy ai okok alapján szegénységi bizonyítványért kunyoráljon.

Végre is: „Salus reipublicae suprema lex esto.“

LEVELEZÉS.

Rozsnyó, 1892. aug. 8.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Készséggel teljesítem levelezői tiszteletet, amennyiben soha ily örömmel nem adtam postára soraimat, Hogy ne! Hiszen társadalmi életünk lüktető ere hatalmasan ver s a kellemest, szórakoztatót a hasznossal és jótékonyossággal egybekötve, valóban csodákat művel. Ime:

Folyó hó 6-án Schlosser Albert, Kalmár Imre, Terray Gyula és Szmik Gábor stb. urak buzgó rendezése mellett a tiszakerületi ágost. evang. rozsnyói felső leányiskola javára ritka sikert ért hangverseny nyújtott szép számú közönségünknek rég nélkülözött élvezetet.

A műsort Justh Etelka és Benedicty Szerén kisasszonyok nyitották meg, kik a „Windsori vig nők“ opera nyitányát adták elő négy kézre élvezetes és szabatos előadásban, melyet Schuber Mátyás úr szellemes és humorteljes felolvasása követett.

Bárdossy Ilona úrhölgy, a m. kir. operaház tagja lépett most a podiumra, nővére Bárdossy Irén kisasszonnyal, kinek szabatos zongora kísérete mellett adott elő néhány klaszikus — és magyar népdalt. Megyénk szülötte s hazai dalművésztünk e nemrég feltűnt csillaga

frenetikus tapsokra ragadta műértő közönségünket, míg nagy terjedelmű, minden árnyalatában csengő hangjával s iskolájával a dalművészet maradó benyomását gyakorolta ránk, s tette nevét feledhetlenné előttünk.

Pazar Erzsike k. a. Dengi János „Csáky Lóra“ cz. terjedelmes balladáját szavalta ezután oly felfogásban s kivitelben, mely akár a gyakorlottabb szavaló művészeknek is csak diszére válhatnék. Mely után Szmik Gábor ur Terray Gyuláné urnő zongorakisérete mellett adott elő néhányat kellemes baritonján a „Schubert“ dalaiból, miközben egyre-másra szórta mulattató s kedvderítő kupléit.

Művészt jellemző otthonosság — és eleganciával lépett ezután a deszkákra Komoróczy Miklós ur, és rövid irodalmi fejtegetés után gyors fordulattal siklott át az imitatori térre, hol a palóc beszédmodor családásig hű bemutatásával oly kellemes percekert szerzett a közönségnek, hogy a kedélyek féktelen kedvben törtek ki s a jóízű kacaj könyeket esalt a szemekbe, ugyanynyira, hogy végül a tetszés tomboló tapsban s frenetikus ovációban nyert kifejezést. Engelmán Gyula, Fábry Károly, Czerminger Alfréd és Kovács Andor urak meg magyar népdalokat adtak elő férfi négyesben Maszny Pál dirigáló karnagy vezetésével. Végül Sztehlo Gerő ur élvezetes fisharmoniumi egyvelege után a műsor Szmik Gábor ur zongorajátékával ért véget.

A hangversenyt a kaszinó nyári helyiségeiben kedélyes táncmulatság követte, hol a jókedvű fiatalok járták fáradhatatlanul világos hajnalig.

Társas életünk fellendülésére vall különben azon tevékenység, hogy fiatalságunk még e hó folyamán nem kevesebb, mint három műkedvelői előadást rendez.

Örömmel nézünk a kellemes szórakozások elé annál is inkább, mert már látjuk a próbák lefolyásait is.

Előre! mert csak az ilyen társas mozgalom s tevékenység lehet az egyedüli és a mellett hatalmas tényezője a közboldogulásnak!

K—cs.

Időrendi naptár.

Aug. 14-én: A „Polgári olvasóköri“ nyári táncmulatsága a Széchenyi-kertben.

Aug. 14-én: Feled és vidéke ifjuságának jótékonycélú műkedvelői előadása Várgedén.

Aug. 14-én: A nagyrőcei kisdudóvá nőválasztmányának nyári ünnepélye Nagyrőcén.

Aug. 16—19-én: A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület évi közgyűlése Dobsinán.

Aug. 30—31-én: A „rozsnyói egyházmegyei kath. tanító-egyesület“ közgyűlése Rimaszécsen.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Dr. Hányi Győző kir. ügyész e hó 8-án tette le, a hivatalos esküt a kir. törvényszék plenuma előtt, és a kir. ügyészség vezetését e hó 10-én vette át teljesen. A kir. ügyészt, kit sok jó hír előzött meg — szívből üdvözljük új hivatalában. — Szeredynszki Sándor, kir. alügyész hat heti szabadságra Eperjesre utazott. — Szekeres János rozsnyói káptalani nagyprepost apátkanonoknak szerbiai püspökké történt kinevezését a hivatalos lap holnap teszi közzé. — Bodon József gyöngyösi köz- és váltó-ügyvéd ügyvédi irodáját f. évi aug. 1-től Rimaszombatba tette át.

— **Kinevezés.** Latzek Gyula helybeli tanítókaplán s okleveles főgymnásiumi hittanár a lósoncezi állami főgymnásium és tanító-képezde hittanárává neveztetett ki. Helyét a püspök Policzner Rezső oszgyáni káplánnal töltötte be.

— **Áthelyezés.** Molitórisz Zoltán közigazgatási joggyakornok a tornallyai szolgabírói hivataltól, saját kérelmére, de a közszolgálat érdekében is, főispáni intézkedés folytán, a rimaszombati járás szolgabírói hivatalához lett áthelyezve.

— **Esküvő.** Bárdossy Ilona a m. kir. operaház igéző művésznője holnap lép oltár elé Szilágyi Lajos kir. főmérnökkel, a nemzeti és opera színházak műszaki felügyelőjével. Tartós boldogság legyen osztályrészükh!

— **Eljegyzés.** Batta János szabolcsmegyei földbirtokos f. hó 1-én váltott jegyet Hennye Margit kisasszonnyal, Hennye Kálmán helybeli ügyvéd s függetlenségi pártelnök bájos leányával. Áldás és szerencse kísérje frigyüket!

— **Hymen.** Hering Gyula a szabadka-pusztai méntelep állatorvosa f. hó 9-én jegyezte el Kovács Juliskát, Kovács József városi tanácsos szép és kedves leányát. Legyen velük az Isten áldása!

— **Haláleset.** Ismét egy rózsabimbót szakasztott le a kérérlhetetlen halál: Hanvay Aladár csizi földbirtokosnak alig 16 éves viruló szép leányát Klárát, elhunytával gyászba borítva az édes szüle, a testvérek, rokonok s tisztelők szívét. Legyen a kedves halott alma zavartalan. A bánatos rokonság mély fájdalmát enyhítse az istenbe vetett bizalom! A család által kiadott gyászjelentés a következő: Hanvay Aladár és gyermekei József, Ilona, Matild, László és István, — özv. Ragályi Abrahámné, — nemkülönb. Farkas Abrahámné szül. Ragályi Etelka családjával, — Ragályi Béla családjával és néhai Ragályi Miklós árvái, mélyen megszorodott szívvel jelentik kedves gyermeke, testvérük, unokája és unokahugoknak Hanvai és Gömör-szkárosi Hanvay Klárának folyó hó 12-én, reggeli 8 $\frac{1}{2}$ órakor, életének 16-ik évében szívbajban törtéti gyászos elhunytát. A boldogútnak hült tetemei folyó évi anguszta hó 14-én délután 2 órakor fognak az ev. ref. vallás szertartása szerint a hanvai sirkertbe örök nyugalomra tétetni. Áldott legyen drága emléke! — Kelt Csziban, 1892. évi aug. hó 12-én.

— **Földműves iskolai vizsga.** A rimaszombat-kurincepusztai kir. földműves iskola növendékei (összesen 21) f. hó 7. napján számoltak be a lefolyt iskolai év alatt szerzett elméleti és gyakorlati ismereteikről. A vizsgán, mely d. u. 3 órakor vette kezdetét s tartott három órán keresztül, számos érdeklődő jelent meg, kik nem csak a vizsga eredményével, de általában a minta intézet berendezése és vezetése körül tapasztaltakkal teljes meglepéssel vehették tudomásul, hogy e helyen szakavatott tanerők igyekeznek az intézethez fűzött várakozásnak teljes mérvben megfelelni. — A vizsgát, az igazgató szíves vendégszeretetéből, lakoma, s annak befejezése után, a vendégek ifjabb része és a nővendégek számára rögtönzött táncmulatság követte, hogy a vizsga örvendetes eredménye annál kedvesebb emléket hagyjon maga után.

— **Járványok.** Osgyán községben a vörheny járványszerűleg lépett fel, hol eddig 8 betegedés közül 2 volt halálos kimenetelű. — Szirk községben és a hozzá tartozó „László“ nevű bányatelepen pedig vörheny, roncsoló torok lob és vérhas, f. hó 1. napjától kezdve, összesen 25 egyén lett beteggé, kik közül meghalt 3, gyógyult 9, s további gyógykezelés alatt 13 maradt. Ez adatok szerint a járvány indokoltá teszi, ha szigorúan ovakodunk mindentől, ami az életrendet megzavarja, különösen szem előtt tartandó a tisztaság, s mindenemű élvezetek körüli mértékletesség. — Kolerin eset, az egész megye területén — tudunkkal — csak egyetlen esetben fordult elő.

— **Ismét műélvezet.** Kósa és Nárcisz urak, az operaház s a nemzeti színház tagjai szerencsétlítették e héten városunkat, s a „Gömöri“ szálloda szellős nyári éttermében változatos programmal műestélyt rendeztek. Hogy meg van-e ez uraknak joguk magukat két elsőrangú műintézet tagjaiként feltüntetni, nem firtatjuk; de ha ebbeli minőségüket a szétosztott s igen csekély műizlésről tanuszkodó programjukon feltüntetik, legalább adják meg azt a tiszteletet intézetüknek, melynek kebelében állítólag helyet foglalnak, hogy ne tányérozzanak a közönség között akként, mint holmi házali verklisek, vagy existenciát nélkülözö csavargó sanszonettek. Ha Ripacsék harmadmagukkal Kajászó-Szent-Péteren előadást tartanak, egyikük a cassánál ül, s belépti-jegyeket árul; az opera s nemzeti színház tagjai pedig tányért fognak s gyűjtik a borozó közönség garasait, akár csak a rongyos pokróczon bukfcenzet hányó komédiás gyerekek. Különös!

— **Eltűnt fiu.** Kovács Sándor lucskai illetőségű 10 éves fiu, Szomolnokon lakó nagynénja, ifj. Fehér Mária házatól még 1891. évi szeptember 20. napján elindult, hogy Zemplén-megye Regécze-Óhután lakó atyját meglátogassa, azonban sem az utóbbi helyre el nem érkezett, sem nagynénjéhez azóta vissza nem tért. Miután nyomára maig nem akadtak, most országszerte köröztetik.

— **Szándékos emberölés** büntettének kísérlete miatt vonta felelősségre a kir. törvényszék Szántó András putnoki kerület. — A nyomozat szerint ugyanis 1892. év márczius 25-én este Markovics János, Ritó István, Szántó András és Kádár Ferencz a héti korcsmában pálinkáztak. — Este 7 óra tájban több héti ember ment be a korcsmába s akkor előbb Szántó András majd a többiek is eltávoztak. — Markovics János Ritó Istvánnal együtt haladt és midőn azon helyhez értek, hol az út Málé és Pogony-felé elágazik, a vetések között

egy embert láttak, kire Markovics János reá kiáltott: „Ki vagy hé! nem szabad ott járni,“ mire az ismeretlen ember — kiben később Szántó Andrásra ismertek — ezen szavakkal: Megállj az Istenedet, majd megmutatom, hogy szabad — fegyverét felemelve, Markovics Jánosra sűrítte, kit a lövés talált és rajta hónapokig tartó sérülést ejtett. — A vizsgálat során Szántó András tagadta, hogy ő lőtt volna Markovics Jánosra, azt állította, hogy ő akkor olyan ittas volt, hogy semmire sem emlékszik, azonban a sértett és Ritó István határozottan azt állították, hogy a tettes Szántó András volt, — ki a csendőrség előtt különben is beismerte azt, hogy mivel két ember őt megtámadta, ő önvédelemből rájuk lőtt — azért a f. é. augusztus 11-én megtartott végtárgyalás után a kir. törvényszék Szántó András btk. 279. §-ába ütköző szándékos emberölés büntetettének a 65. §-a szerinti kísérletében bűnösnek mondotta ki és e miatt 9 havi börtönbüntetésre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. — Az ítélet ellen úgy a vádlott mint a kir. ügyész felebbezést jelentett be.

— **Szülői gondatlanság.** Az elmúlt hetekben két ártatlan csecsemő esett áldozatul szülői vétkes gondatlanságának. Ugyanis f. évi július hó 24-én Söregén a Szó András négy hónapos kis fiacskája Szó Sándor az ágyban a dunna között megfulladt, S. Kesziben pedig a B.-Uj-pál János és neje szül. Fürjes Erzsébet négy hónapos László nevű kis gyermekét érte hasonló sors. Mindkét esetben maguk a szülők okozták gyermekeik halálát, bár midőn este lefeküdtek, éppen azért tették maguk közé az ágyba gyermekeiket, hogy azokat baj ne érje, azonban az ágyban a kis gyermekek szájaeszkait annyira elfedte, hogy a légzés megakadt és azok annak következtében megfulladtak. Az ilyen eset annál elszomorítóbb, mert a 7 éven alóli gyermekek között a halálozási arány ugyis szerfelett nagy. A hatóság mindkét esetet vizsgálat tárgyává tette.

— **Egy rosztrefa következményei.** Az 1889. év november 18-án a hieskai határban levő „Germecze“-i vaskőbányában dolgozó munkások közül Soltész József, Král József, Zán János, Gyurindák György és Hovanyecz András mielőtt a bányába mentek volna, a bánya melletti kránban gyűltek össze. Král József a magával hozott élelmi szereket a takaréktűzhely mellett levő három fiókos ládába tette, melynek a takaréktűzhelyhez legközelebb eső fiókjában néhány kilogramm lőpor is volt elhelyezve. Zán János tüzrakással volt elfoglalva s miatt Král József a ládába nyulva onnan kenyeret vett ki és abból vágott Soltész József a ládába egy marék lőport vett ki s azt Zán Jánoshoz intézett ezen szavakkal: — „Segítek magának tüzet csinálni“ — a takaréktűzhelyre dobta. A lőpor fellobbant és felrobbantotta a ládában levő többi lőport is. A robbanás folytán úgy Soltész, mint Král és Zán súlyos égési sebeket szenvedtek, s az orvosi látélet és vélemény szerint a Král sérülései 5—6 hónapi a Zán sérülése pedig 5—6 heti munkaképtelenséget okoztak. A kir. törvényszék Soltész t gondatlanságából okozott súlyos testi sértés vétsége miatt vonta felelősségre és az 1890. október 15-én megtartott végtárgyalás után, 3 havi fogházra és 20 frt pénzbüntetésre ítélte, melyet úgy a kir. tábla, mint ez év március 10-én tartott ülésében a kir. curia is helyben hagyott. Az ítéletet a napokban hirdették ki az elítélt előtt, kinek bizonyára elmegy a kedve máskor a lőporral tréfát kezdeni.

— **Gyászír.** Lapunk zártakor vettük az elszomorító hirt arról, hogy Prunyi Vilmos, a rimaszombati ág. ev. egyház sok- és nagy-érdemű kántor-tanítója, hosszas szenvedés után, 59 éves korában, tegnap, e hó 13. napjának d. u. 3 órájkor elhunyt. A megboldogult 40 éven át (29 évig városunkban) működött a tanítói rögzös pályán. Temetése holnap, hétfőn, d. u. 3 és fél órákor fog megtartatni. A mélyen sujtott család fájdalomra őszintén óhajtunk vigasztaló enyhületet az egek Urától. Sirja felett örködjék a halás kegyelet!

— **RÖVIDHIREK.** Dobsinán az ág. ev. egyház másodlékészévé Poputh Győző lett megválasztva. — **A helybeli polgári olvasókör** ma délután 3 órákor a Széchenyi-kertben 30 kr. belépti díj mellett jótékonycélu táncmulatságot rendez. — **Lótenyésztési jutalomdíj-osztás.** A magy. kir. földművelésügyi ministeriumnak rendelete értelmében, Rimaszombatan a lóvásártéren 1892. évi aug. hó 29-én délelőtt 10 órákor „lótenyésztési jutalomdíj-osztás“ fog tartatni. — **Beszűntetett, illetve új pénzügyőri szakaszok.** A tiszolczi és jolsvai m. kir. pénzügyőri szakaszok folyó évi július hó 1-ével beszűnttetvén helyettük Nagy-roczen egy új m. kir. pénzügyőri szakasz állított fel.

Fővárosi levél.

Budapest, 1892. augusztus 12

A század végén ugylátszik, minden erejét megfeszítve oda működik a tudomány minden kiválóbb alakja, hogy a XX. századnak ne sok felfedezni és megalkotni valója maradjon. Óriási lépésekkel közelebbünk a tökéletesség felé, s most, hogy egy magyarországi gyár vállalat egy a jövő századot is büszkeséggel eltölthető tervvel készül a világ elé lépni, joggal mondhatjuk, hogy hazánk sincs az éredetlenség fokán. Budapestnek Bécses villamos vasut által való összeköttetéséről van szó, s a mi most még laikusok előtt képtelen terv gyanánt tűnik fel, a közel jövőben — bizhatva a vállalat garanciájában — tény lesz. Van ugyan már hosszabb járatu villamos vasut nem csak Amerikában, de Angolországban is, ezek azonban nem fejtenek ki olyan majdnem a lehetetlenséggel határos gyorsaságot, mint a tervbe vett magyarhoni. Egy óra alatt az egyik fő- és székvárosból a másikban teremni, olyan mesébe való „hipp, hopp, ott legyek, ahol akarom“-szerű tünemény, oly gyorsaság ez, melyet ha az egész földön alkalmazhatnának, Verne egy új regényt írhatna „utazás a föld körül 8 nap alatt“ czímmel, oly gyorsaság, mely mellett a távolság fogalma ugyszólván elenyészik, s a mit ha p. o. a gömőri vasutakon alkalmazásba lehetne venni, a Feledi pályaudvar tekepályáján egy tizedrésnyi időn belül döntögethetné a rimaszombati sportsman a bábokat, mint a nyári casinóban. Egy kis tour gyanánt vacsorázni Budapestre, vagy pláne Miskolcra kényelmesen ki lehetne rándulni, a ki ebéd után szeret hűsön heverészni, annak a dobsinai jégbarlang 10 perczenként rendelkezésére állhatna. A bús poéták is ok nélkül sóhajtoznak ezentúl, irigyelni a fecske gyors szárnyait nem lesz okuk, bánatukat a villanszárnyain sebesebben repíthetik. S a mire minden magyar ember büszke lehet az, hogy e villamos vasut Budapestről indulva, Bécsbe nem pedig megfordítva van tervezve.

Mióta ez a roppant gyorsaság kápráztatja az emberi elmét, azóta olyan megvető kicsinyléttel nézi mindenki a lóvasutakat, omnibusokat, sőt még a körüti lassú járásu villamos kocikat is. Átragad e kicsinylés még a most folyó nyári lóversenyek régi őszinte bámolóira is, vagy talán az afrikai hőség az oka, hogy felényire sem oly népes a gyp, s a tribünök, mint tavasszal voltak. A vékony lábikráju lovak ugyan úgy látszik konkurencziát akarnak csinálni a villamos vasutnak is, mert szédítő rohamban törnek a sörmpök felé, de kevesen méltányolják buzgalomukat, a totalizátorra a 9-iki versenyen csak 6000 frtot raktak, a mi egy negyede egy jó nap forgalmának.

Az egyetemen zajos semesterek nézhetünk eléje. Minden magyar felindulással olvashatja a napi lapokból a román ifjuságnak azt a röpiratát, melyet az egyetemi ifjakhoz intéznek vizsonválaszképen, s a mely neveléséges absurdu-mai mellett oly tömegét zudítja a gyalázásnak a magyarság fejére, mely higgadtabb elméket is méltán lángba boríthat. A tüzes vérű ifjuság lehetetlen, hogy megőrizhesse hideg véréte e röpirat következtében, s így alapos kilátás van arra, hogy a nem sokára összejövő egyetemi polgárság nem hagyja szó nélkül e röpirat kitételeit s a mennyire lehetséges megtorolja a magyarfalást. Vagy talán, — s nem helytelenül — úgy fognak gondolkozni, hogy a holdvilág nem esik le az égboltról azért, ha egy csomó fiatal medve koncertezik is feléje fordított torokkal?

Hogy a forróság rettenetes nagy s a szellő által felkavart porfelhőben nubiai oroszlanok kóvályognak az önk előtt is sajnos tapasztalat lehet, hogy a kolera méregfogait beoltással akarja a német kiszedni, az úgy sem tartozik a hegyes-völgyes Gömör lakóira, oda úgy sem fog ellátogatni e rém, s így nincs szükségük egy másik koleraölő gyógyszerre, a kedélyességre sem, különben elmondanám, hogy a lánchidat eső elől ezentúl az alagutba akarták betolni, de egy jobb eszme szerint, mivel akkor a Dunán nem lehetne átmenni, hát az alagutat fogják a lánchidra tok gyanánt ráhuzni, mondom erről hallgatok, csak egy jó eszmét akarok a már megalakult díjnok-egyesületnek sugalmazni, azt, hogy az általuk tervbe vett műkedvelői előadásra adják elő a „Diurnista“ című kitűnő bohózatot. Az előadhatási jog a jó czél érdekében könnyen lesz megszerezhető, s komolyan mondhatom, hallatlan mérvű erkölcsi és anyagi sikert érnének el vele.

Fővárosi.

A közönség köréből.*

Háziasszonyok veszedelme.

Örömmel vettem tudomásul, hogy a „Gömör“ a közönség érdekeit megvéendő, sérelmek elpanaszlására tért nyit. Szabadjon ezt felhasználnom egy igazán mindnyájunkat, s különösen minket, háziasszonyokat érdeklő dologban.

A helybeli mészárosok, mintha csak egy-értelmű megállapodásra léptek volna, oly infámis rozst húst mérnek ki, hogy megkeserítik vele a különben kellemes szórakozást nyújtó ebéd készitést. A husnak rosszabbában rejlik, hogy csupa vén marhák kerülnek levágásra, kőkemény hus kerül tehát az asztalra, s véget nem érnek a férjuraim patáliái, mintha csak az egészek a háziasszonyok lennének okai. Jó mészáros urak! szíveljék meg panaszomat, tegyék lehetővé, csak önöktől függ, hogy véget érjenek a férjek szekaturái, vágiának fiatalabb marhákat, adjanak jobb húst.

Egy háziasszony.

Piaczi árak

Rimaszombatan aug. 13-án tartott hetivásáron.

Termények	Minőség-hect.-ben	Ár 100 kgmonkint	
Buza	75—77	7.70	7.80
Buza	78—80	7.80	7.90
Feles	74	7.30	7.40
Rozs	70—72	6.50	6.60
Arpa	60—62	5.00	5.20
Zab	62—66	5.50	6.00
„	39—41	5.50	5.60
„	41—44	5.80	6.00
Tengeri	74	4.30	4.50
Köles	—	5.00	5.50
Szóna	—	2.00	2.20
Zsupszalma	—	1.70	1.80

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztő.

3079. sz. 892.
1295.

Árverési hirdetmény.

Szab. Rimaszombat város tulajdonát képező — pendelesi 500, tamásfala, apáthi 500, — szabadka pusztai 500 Cat. hold mocsáros tölgyerdő ez évi gubacs termése f. évi augusztus hó 21-ikének délutáni 2 — óráján, — ugyanazon erdő terület igen dus makktermése — f. évi szeptember hó 5-ikének délutáni 2 óráján a városháza tanácsstermében, nyilvános árverés útján eladatik.

Az árverési feltételek a polgármesteri hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Szab. Rimaszombat, r. t. város Tanácsának, 1892. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

SZABÓ GYÖRGY,
polgármester.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

JANOSI-UTCZAI FÜSZER-, DÉLIGYÜMÖLCS- ÉS CSEMEGE-

KERESKEDESEMENBEN

naponta friss minőségben a következő nemes

FAJDINNYEKKEL

szolgálhatok: Rohonczy Gida-féle, Tisza Gyöngye, Csányi Agoston-féle, Csányi-Hajós-és Marsofszky-faj

görögdinnyékkal,

valamint: Prescott de Paris, Turkestán, Chicago, amerikai és Csányi ananász

sárgadinnyékkal.

Friss szőlő és őszi barackkal.

Ezenkívül ajánlom különféle csemege-sajtjaimat, u. m. ementáli, groi, imperial, boszniai trappiete, kisbéri romadur, kin-csem csemege és gróf Andrássy Géza parnoi uradalmi sajtot. Továbbá valódi lipitói ostepkát, kienőzi sajtot stb. stb., valamint friss lipitói és kárpáti juhturót és naponta friss írósvajat, kintűnő szalámit, prágai sódort, szardiniát, francia mustárt s több e szakba vágó cikket legolcsóbb és legjobb minőségben. — Végül pedig ajánlom jó hírnek örvendő naponta friss sütetű fehér és barna kenyereket, az előbbi 12, az utóbbi 10 krjával kilogrammonként.

Tisztelettel KOHN ADOLF.

Férfi ruhákat felelősségemre vállalom és saját szabásom által készítetek.
Fiu-, leány- és gyermekruhák, és kötények.

REISZ JÓZSEF

DIVATÁRU ÜZLETE RIMASZOMBATBAN.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, miszerint tekintettel az előhaladott időnyre, a raktáromon levő

divatcikkeket, (nyakkendő, gallér, manchetta, ing) legujabb ruhaszöveteket, mosó kartonokat nagy választékban,

gyapju- és vászonárúkat,

tricot derekakat, Jäger férfi és gyermek fehérneműt, turista inget, övet, BLOUZOKAT, KÖTÉNYEK, FÉRFI- ÉS GYERMEK-KALAPOKAT minden színben és alakban

diszített és diszítetlen női- és leány-kalapokat, stb. stb.

jóval gyári áron aló

bocsátom t. vevőim rendelkezésére.

Teljes tisztelettel REISZ JÓZSEF.

LESZÁLLITOTT ÁRAK.

KÉSZ NŐI DEREKAK.

ÓRIÁSI RAKTÁR.

EGY TANULÓ felvétetik
Fábri Károly ez előtt Schlosser
Lajos vegyeskereskedésében
ROZSNYÓN.

Törlesztéses kölcsönt földbirtokokra.

a birtok igaz értékének háromnegyed részéig és nem adóalapon eszközünk 14 nap alatt a hitelesítetlen telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív vétele után. Semmi előleges költés. Törlesztés 25 évtől 50 évig tetszés szerint. Csekély kamattal a tőke is letörlesztetik. A betáblázott adósságok az igazgatóság által egyenesen kifizettetnek, a többlet készpénzben lesz megküldve a birtokosnak. Minden megyében vannak tekintélyes nagy birtokosok, városok, községek, kiknek vegyes terheiket átváltoztatjuk egy olcsó és magas összegű törlesztéses kölcsönbe. A birtok becslésére most legalkalmasabb az idő, egy magas összegű és előnyös törlesztéses kölcsön biztos elérésére legkedvezőbb az alkalom, melyet elmulasztani pótolhatlan kár lenne. További felvilágosításokat készséggel és díjmentesen nyújt az okmányok beérkezése és a konkrét eset megemlítése után a budapesti hatóságilag engedélyezett

INGATLAN- ÉS JELZÁLOG-FORGALMI-INTÉZET
Budapest, vácz-körut 39.

HALLATLAN
!!OLCSÓ ÁR!!

LÖFKOVICS LIPÓT

HALLATLAN
!!OLCSÓ ÁR!!

női és férfi divatárunk nagy rakaárában az alantjegyzett saison-czikkek bámulatos olcsón — gyári áron alól — adatnak el.

! FÜRDŐIDÉNYRE !

NŐI FÜRDŐKÖPENYEK.

NŐI FÜRDŐKALAPOK ÉS SAPKÁK.

NŐI FÜRDŐÖLTÖNYÖK.

NŐI NAPERNYŐK

bámulatos olcsó áron.

MASIROZÓ KEZTYÜK.

NŐI KALAPOK.

NŐI DEREKAK.

Férfi, női s gyermek
TURISTA-INGEK.

RÖVID ÁRÚK.

FÉRFI-, NŐI- ÉS GYERMEK-ÖVEK.

FÉRFI NAPERNYÉK.

**Selymek, pamu-
tok, czernák,**

TŰHIMZŐ

KÉSZÜLÉKEK.

Férfi ingekben roppant nagy raktár, legjobb kivitelben és legolcsóbb áruk.

K É Z I M U N K Á K

minden anyagból roppant nagy választékban, csipkék, szallagok, fátyolok, zsebkezdők, minden színben és minőségben.

LEÁNY- ÉS GYERMEK-KÖPENYEK

ÓRIÁSI NAGY RAKTÁR ÉS BÁMULATOS OLCSÓ ÁRAK.

FIU-, LEÁNY- ÉS GYERMEK-RUHÁK ÉS KÖTÉNYEK.

NŐI ÉS LEÁNYKABÁTOK. * NŐI FEHÉRNEMŰEK.

Mindezen elősorolt és még száz más cikket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom.

Teljes tisztelettel:

Lőfkovics Lipót.

Különös isteni kegyelem az, hogy Magyarország egykori kormányzója, a szabadságharcz vezérszavára, a történelem mythosai alakja olasz ég alatt, hazájától távol, olt-hatatlan lánggal szívében, jelenben rendkívülinek mondható magas kort ért el.

Mi védi meg testét kínzó betegségek gyötrelmeitől, mi adja meg szellemének üdeségét, ifjúságát, rugalmasságát?

A keblében soha nem múló szeretet hazája s nemzete iránt, s nemzete, hazája által iránta érzett hála, szeretet, ragaszkodás és imádat, mely vágy, sóhaj alakjában száll fel a Kárpátoktól az Adriáig, száll az olasz ég alá, körülölel egy nemzetnek reményét, őrizve, védve őt minden veszélytől.

Ez a kölcsönös szeretet lehet csak fenntartója Kossuth Lajos mindnyájunk előtt drága életének, ez teszi elérhetővé a nemzeti nagy ünnepet, 90-ik életévé betöltésének ünnepét.

Ki-kij tudja azt, hogy mit jelent nekünk e név: Kossuth Lajos; hisz alakja, egyénisége, jelleme, egész élete nyitott könyv, melyből olvasni az atyák már csecsemő korban tanítják gyermekeiket.

Mit jelent nekünk e név: Kossuth Lajos?! Jelent lángoló hazaszeretetet, messiási küldetést, titáni harcokat, fényes napok dicső tetteit, a leveretésben is hősiséget, a magyar történelemben a legszebb lapokat.

Nincs alak, mely tisztábban, fényesebben álljon a történelem ítélő széke előtt, mint az övé; nincs alak, melyet népek szeretete igazabban, őszintébben, melegebben venne körül, mint az övét; nincs példája a történelemnek arra, hogy valaha jobban szerettek volna hazát, nemzetet, mint Kossuth Lajos Magyarországot, hazánkat s bennünket.

Nagy távolság az, mérhetetlen, áthidalhatatlan, mely őt tőlünk elválasztja, s mégis nem volt öröme, melyben részt ne vettünk volna, nem volt fájdalom, melyből részt ne kért volna, ő, a mi büszkeségünk, ékeségünk, féltve őrzött drága kincsünk . . . . apánk.

Igen . . . apánk!

Most 90 éves lesz.

Azt a napot nekünk meg kell ünnepelnünk, nagy, fényes, maradandó ünnepélyvel

Ünnepélyvel, melyről tudjon az egész világ, melyet ajkára vegyen a hír, s röptse minden irányban a magyar nép szeretetét, ragaszkodását, imádatát profétája, messiása: Kossuth Lajos iránt.

Üljék meg azt a napot törvényhatóság, testületek, egyesületek, felekezetek, ülje meg azt a napot a nép egyenként s a maga nagy összességében; konduljanak meg valamennyi templom harangjai, az Istennek szentelt falak között, a szabad természet templomában, emberlakta minden vidéken törjön égnek a halleluja:

„Magyarok Istene, éltesd sokáig Kossuth Lajost!”

A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerületnek, Dobosinán, 1892. augusztus 16–19. napjain tartandó évi közgyűlése.

Kedden augusztus 16-án.

Dél előtt 11 órákor: Érkezés.
Délutáni 3–5 óra közt: Egyházkerületi bizottsági ülés.

Tárgya: Az egyházkerület és az eperjesi collegium közti viszonyokról a m. é. egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének XIII. pontja és a collegium pártfogóságának f. évi január 24. és június 26-iki közgyűléseiből kelt nyilatkozata alapján szabályozása.

Elnökök: Radvány István és Zelenka Pál.
Tagok: Csisko János, Farbaky József, dr. Glós Károly, Glauf Pál, Groó Vilmos, Horváth Sándor, dr. Markó Sándor és Márton János. Eperjesről: dr. Schmidt Gyula coll. felügyelő, Hazzinszky Frigyes koll. igazgató és még több meghatalmazott tag.

Előadó: Glauf Pál egyházkerületi jegyző.
Délutáni 5–7 óra közt: egyházkerületi számvevőszéki ülés.

Tárgya: az április 21. 22. napjain Miskolcra megkezdett munka befejezése. Az összes pénztárak költségvetéseinek a m. évi közgyűlés jegyzőkönyvének 14. és 17. pontjai alatt hozott határozatokra való figyelemmel megállapítása.

Elnökök: Péchy Tamás és Zelenka Pál.
Tagok: Szent-Iványi Árpád, Terray Gyula, Glauf Pál, Törköly János. A ker. pénzügyi bizottság képviselőiben: Csisko János, Kubinyi Aladár, Szontagh József elnökök, Glauf Pál és Groó Vilmos, Beller Károly, Scheffer Gusztáv, Justh János pénztárosok és a bizottságok megjelent tagjai.

Előadó: Törköly János esperes, jegyző.
Délutáni 5–7 óra közt: egyházkerületi tanári értekezlet.

Elnök: Hörk József theol. dékán. Tagok: a közép- és főiskolák igazgatói és résztvevő tanárai.

Este: Közös vacsora a Casinóban.

Szerdán augusztus 17-én.

Reggeli 7 $\frac{1}{2}$ órákor: Isteni szolgálat.
Dél előtt 8–9 óra közt: egyházkerületi gyámintézeti bizottsági ülés.

Elnökök: Dianiska András egyházi és a helyettesítendő világi elnök. Tagjai: Justh Sámuel pénztáros, Strauch Béla jegyző, Bartholomaeidesz László, Chotvács Endre, Csisko János, Fábry János, Farbaky József, Glauf Pál, Kermeszky Mór, Materny Lajos, Majerszky Béla, Philipp János, Rombauer Emil, Székely Gyula és Sztelho János.

Előadó: Strauch Béla jegyző.
Dél előtt 9–10 óra közt: egyházkerületi gyámintézeti közgyűlés.

Elnökei: Dianiska András egyházi és a helyettesítendő világi elnök. Tagjai: az egyházmegyei gyámintézetek elnökei és a ker. gyűlés képviselői.

ZÁRT AJTÓ MÖGÖTT.

(A „Gömör“ eredeti tárczája.)

Augusztus elseje volt, tehát jó garcon szokás szerint magam is lakást változtattam. Új lakásom csinos szobaleány várta rendelkezéseimet, a mit én, (de hát tehet-e az ember mást) azzal kezdtem, hogy:

— Hát Lizi, hogy is hívják magát?

— Teréznek — mondja csinos mosolylyal, s míg minden apróságnak megtalálja az illendő helyét felkér, adjam elő neki szokásaimat, hogy ő azokhoz tudjon alkalmazkodni.

— Hát figyeljen kis Teréz! Reggel se nem jókor, se nem későn, tehát 8 órákor takarítja a ruhámat, a szoba tisztogatása után lebecsátja a redőnyöket, hogy jó hűvös legyen délutánra, mikorra hazajövök, aztán csak végezze el alaposan minden teendőjét a szobámban még délig, mert én akkor bezárok, s nem bocsátok be de senkit, nekem csend és háborítatlanság kell s magának örködni kell, nehogy engem fontos délutáni foglalkozásomban bárki — legyen az bár hitelező, vagy jóbarát — háborgasson.

— Enyje, de fontos dolgok lehetnek azok — kezd bizalmaskodni, kíváncsian lesve egy „Note paper and envelops“ feliratu dobozba, nem oktalan gyanival látva benne szerelmes rózszinű levélpapírokat.

— Biz' azok fontosak — tóditom én — s nézze csak szöke Terézke, ha maga okosan fogja az én zavartalan nyugalmaimat őrizni, gyakran fog kapni — s ezzel egy összehajtatlan új bankót nyújtottam neki — ilyen ropogós, vadonat új bankótákat.

— Tessék nyugodt lenni — biztat — ide ugyan nem jön senki kopogtatni!

— De még egyszer figyelmeztetem szöszke, kékszemű kis Teréz, hogy csakis az esetben kap több ilyen szép papírost, ha jól örködik!

— Enyje már azt is tudja, hogy kék a szemem — gondolkozik félhangosan, elhagyva szobámat.

* * *

Napok jöttek, napok multak. Hűs szobám magányát mi sem zavarta. A szöke haju, kék szemű virgoney ör elriasztott mindenkit ajtómtól, lett-légyen jó barát, vagy zaklató hitelező. Teljesen meglehettem vele elégedve.

Hát még a tekintélyem mekkorára növekedett ebben a házban! A szakácsnénk, bár tudom, hogy a firer — és káplár urak közelségétől nem igen huzódik, csak messziről mert rám nézni, a kapus, ha éjjel éjjel előtt is hatost nyomtam a markába a nyitásért minden második szavában megnagyásosurazott, s két szál kis gyertyát gyújtva meg részemre egy helyett, még a lámpásával is világított a lépcsőház aljából, s háromszor kívánt nyugodalmat jó éjszakát, mikor reggel a gánton végig lépkedtem, hátam megett a szomszédok összesugtak, bizonyosan azt susogták: ez az az ember, aki délutánoként olyan fontos dolgokat csinál, meg olyan szép bankói vannak. Tökéletesen meglehettem elégedve, a szobalánynak adott forint megtette a hatást.

Tegnap délután hőségétől tikkadtan lépettem fel a lépcsőn, midőn szobám ajtaja előtt három urat láttam, a kik Terézszel beszélgetve törölgették izzadt homlokukat.

— Biz' én azt már elköltöttem, vasárnap a Hökkömbe voltam rajta, — mondja a bámuló Teréz — de épen itt jön, kérdezzék tőle.

— Ön lakik ebben a szobában? — kérdi a ki — mert legkövérebb, — legjobban izzad.

— Hát azután?

— Tessék felelni és nem kérdezni! Különbben is jobb lesz kinyitni a szobát, végezzük el a dolgot odabenn.

Talán párbajsegédek, gondolám, hát ajtót nyitva előttük, a kövér belépett, a másik kettő meghiusítva udvarias előzékenységet, betölt

engem a szobába, aztán bezárták maguk után az ajtót.

A kövér kezdett beszélni.

— Adja elő a prést, nem kell sokat parádézni!

— Prést?

— Azt, azt, mindent tudunk, minek tettei magát?

— Sajnálom uram, nem szolgálhatok Önnek semmi féle préssel, nincs olyan kiterjedt levelezésem, hogy másoló prése volna szükségem!

— Ez is olyan, mint a többi dörmögi bajsa alatt, aztán olyan arczjáték kíséretében, melynek láttára hüledezett bennem a vér, mordult rám:

— Akkor kutatást fogunk tartani! Üljön le arra a székre a szoba közepére, meg se moccanjon, beszéddel se zavarjon bennünket!

Torkomra akadt a szó, az egyik merénylő lenyomott a székre s zsebeimet kiforgatva kiszedte azokból mindent. Tárczámat a kövér nagy műértelemmel nézte végig minden apró rejtékéig, a harmadik pedig az elszedett kulcsokkal nyitogatott ki minden ajtót, minden fiókot.

— De hát ez már sok! — törtem ki végre dühösen, iparkodva kiszabadulni a szorító marok alól — rab . . .

Nem mondhattam ki a mit akartam, befogták szájam, fuldokoltam.

— Legyen csendesen, különben megkötöttem — tanácsolja higgadtan a pohos — mondja meg, hol van a prés, mindjárt vége lesz mindennek!

— De ha mondom, nekem még egy mogyorótörő présem sincs' az asztalkendő-prést meg nem az én szobámban tartja a házi asszonyom!

— Hát akkor mivel nyomtatná nagy titokban délutánoként ezeket a ropogós egyeseket? — kérde felmutatva nála levő tárczám öt darabból álló tartalmát.

Most kezdett világosság derengeni elmém-ben. Tehát ezek detektívek s engem bankóha-

Délelőtti 10—11 óra közt az egyházmegyék elnökeinek bizalmas értekezlete.

Elnökei: Péchy Tamás és Zelenka Pál.
Tagjai: Bánó József, Breuer Sándor, Chotvács Endre, Fábry János, Fabinyi Ferencz, Farbaky József, Glauf Pál, Kubinyi Aladár, Moór Gyula, Philipp János, Radvány István, Schönvisner János, Szent-Iványi Árpád, dr. Szontagh Miklós, Sztehlo János, Tahy Mihály, Terray Gyula és dr. Valkó Zsigmond esp. elnökök.

Délelőtti 11—12 $\frac{1}{2}$ óra közt egyházkerületi Baldácsi bizottsági ülés.

Elnökök és tagok a fentiek.

Előadó: Dianiska András ker. gy. egyh. elnök.

Déli 1 óraker közös ebéd a Casinóban.

Délutáni 2 $\frac{1}{2}$ óraker az egyházkerület elnöksége és képviselői Dobsina városa és egyháza férfi és női tagjaival együtt külön vonaton utaznak Rozsnyóra s ott a városi sirkertben az akkor délutáni 3 óraker déli irányból vasuton jött képviselőkkel, Czékus István özvegye és családjával, Rozsnyó városa és egyháza tagjaival találkoznak s dicső emlékü Czékus István tiszakerületi püspök sirja felett a hálás egyházkerület és az összes egyházak és iskolák közadakozásából emelt siremlék leleplezésének ünnepélyén részt vesznek.

A leleplezési ünnepély sorrendje:

1. Egyházi ének.
2. Püspök átveszi az emléket, leleplezi és átadja a rozsnói egyháznak.
3. A rozsnói egyház nevében átveszi a a siremlék gondozását Terray Gyula főesperes-lelkész.
4. Zár-ima és egyházi ének.

Délutáni 5 óraker ugyanazon külön vonaton az egyházkerület elnöksége, a képviselők, Dobsina városa és az egyház tagjai visszautaznak Dobsinára.

Délutáni 6 óraker: Istenisztelet. Szónok: Wünschendorfer Károly poprádi lelkész ur. Offerterium a magyarhoni e. e. e. Gyámintézet szeretett adománya javára.

Délutáni 7 óraker: egyházkerületi rövid értekezlet a városháza nagytermében.

Esti 8 óraker: Ismerkedési estély a Casinóban.

Csütörtökön augusztus 18-án.

Reggeli 8 óraker istenisztelet.

Délelőtti 8 $\frac{1}{2}$ órától egyházkerületi közgyűlés a templomban.

Déli 1 óraker: Közébed a nagyvendéglő disztermében.

Délutáni 3 órától: Kirándulás.

Este: Közös vacsora a Casinóban.

Pénteken augusztus 19-én.

Délelőtti 8 órától az egyházkerületi gyűlés folytatása és befejezése.

misitással vádolnak. A neveléses vád hallattára visszanyertem minden hidegvéremet, jóízű mosolylyal, melynek őszintesége megtette a kellő hatást, kérdeztem a pohostól:

— Ugyan mondják, ki ugratta Önöket be? Soha se csináltam én bankót, még irni sem tudok úgy, hogy más elolvashassa.

— Lári-fári! Mit csinál hát nagy titokban nap-nap után, meg ezek az új bankók honnan kerülnek?

— Azt csinállok ugyan a saját szobámban, a mit akarok, de Önnek megmondom, ha nem publikálja, ime, íróasztalomnak ebben a fiókjában van egy kötetre való vers, ebben a másikban két tragédia és egy drámai költemény, ezekkel fogom én meglepni az író-világot!

A pohos detektív figyelmesen nézte a mutatott füzeteket, aztán mély bosszus hangja rezgésével engem is meghatva mondta ki ítéletét:

— Ilyen írással lehetetlen bankót rajzolni, de sajnálom Önt, még olyan fiatal, és mégis...

Megvetőleg nézte végig tekintetével az én büszkeségem tárgyait, aztán ott hagytak magamra.

* * *
Sirdogálva beszélte el a szöske Teréz, hogy az ő általa mindenkinek megmutatott ropogós bankó, s az a körülmény, hogy olyan nagyon akartam a háborítatlan magányt, a ház mesternében, a ki mostanában olvasta a „Budapesti rejtelmek“ című léleknesítő regényt — fogamzott meg a gyanu, hogy én alkalmasint bankócsinálással töltöttem zavartalan óráimat, a férje pedig, kinek e nagy szolgálat jutalmául már lelki szemei előtt lebegett egy ordó, — állampolgári kötelességet teljesítve besugta a rendőrségnek.
Azóta sarkig nyitott ajtó mellett csiszolagatom tragédiáimat és drámai költeményemet, s rendezem prés alá „Csöndben, magányban...“ című vaskos kötetben legközelebb megjelenő költeményeimet.

Déli 1 óraker: Közébed a nagyvendéglő disztermében.

Esti 5 óraker: Elutazás.

Az egyházkerület ezen siremlék leleplezési ünnepélyére, a dicsőült püspök özvegyét és családját, Rozsnyó és Dobsina városok és egyházaiknak közönségét, a bizottságokban, az isteniszteletben és a közgyűlésen való szives részvételre pedig az egyházkerület tisztviselőit, a bizottságok tagjait, az egyházmegyék, fő- és középiskolák küldötteit, Dobsina városa és a vendéglátó egyház hiveit, valamint közegyházunk és intézeteink melegkeblű többi barátját is tisztelettel meghívja

Miskolczon, 1892. augusztus 4-én.

az egyházkerületi elnökség nevében

Zelenka Pál, püspök.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Egyházkerületi felügyelő megnyitó beszéde.

2. A képviselők számbavétele s ezzel a közgyűlés megalakulása. A jegyzők, illetőleg a tisztviselők és bizottságok mandátumának egy évre meghosszabbítása.

3. A püspök évi jelentése s ennek kapcsán: Liszka József ker. pénztáros emlékezete, Tahy Mihály és dr. Valkó Zsigmond egyházmegyei felügyelők, és Chotvács Endre főesperes bemutatása és üdvözlése.

4. M. é. jkv. VIII-ik pontjánál elnökség jelentése a Kun Bertalan tiszáninni ev. ref. püspök jubileumán küldöttségileg részvételről. (1991. körl. XXXVIII.)

5. Révész Bálint tiszántáli ev. ref. püspök elhunytá felett részvét nyilvánítás és a helyére választott új püspök Kiss Áron üdvözlése. (1892. körl. XXVIII.)

6. M. é. jkv. IX. pontjánál az egyházkerületi számvevőszék jelentése, s ennek kapcsán a forgalmi kimutatás, mérlegszámla és költségvetés tárgyalása, pénztárosok felmentetése. Előadó: Törköly János esperes, jegyző. (1292. körl. XL. XLII.)

7. M. é. jkv. X-ik pontjánál elnökség jelentése a Czékus püspök siremlékének leleplezéséről.

8. M. é. jkv. XI-ik pontjánál elnökség jelentése a zsinati választásokról és magáról a zsinatról.

9. M. é. jkv. XII-ik pontjánál elnökség jelentése az új-tátra-fürédi prot. templomról s abban az isteniszteletek berendezéséről.

10. M. é. jkv. XIV-ik pontjánál az egyházkerületi bizottság jelentése az eperjesi collegiummal kötött jogviszonyra nézve. Előadó: Glauf Pál egyházker. jegyző.

11. M. é. jkv. XIV-ik pontjánál a kerületi hittanintézet jelentése. Előadó: Terray Gyula főesperes.

12. M. é. jkv. pontjánál: a kerületi tanítóképző jelentése. Előadó: Gamauf György igazgató.

13. M. é. jkv. XVI-ik pontjánál: egyetemes felügyelő meghívja a Budapesten f. évi október 5—7. napjain megtartandó egyetemes közgyűlésre. Képviselők kiküldése.

14. M. é. jkv. XVII-ik pontjánál a tanítóképző beldolgaira és szükségleteire vonatkozó jelentés és kérelem. Előadó: Groó Vilmos kir. tanfelügyelő. (1892. körl. XLIII.)

15. M. é. jkv. XVIII. pontjánál elnökség jelentése a kis-szebeni egyházakra vonatkozó határozat végrehajtásáról.

16. M. é. jkv. XIX-ik pontjánál az egyházkerületi törvényszék jelentése és ítéleteinek kihirdetése. Daxner Sámuel felebbezése. Előadó: Marton János egyházker. jegyző.

17. M. é. jkv. XX. pontjánál jelentés a ker. árvaházról. Előadó: Szontagh József egyházker. b. elnök.

18. M. é. jkv. XXI. pontjánál: püspök jelentése a rozsnói felsőbb leányiskoláról.

19. M. é. jkv. XXII. pontjánál: püspök jelentése a miniszteri rendeletekről.

20. M. é. jkv. XXIII. pontjánál: elnökség jelentése a lelkész-tanítói állásokra vonatkozó miniszteri rendelet folytán küldött felíratra érkezett válaszlól.

21. M. é. jkv. XXIV. pontjánál: a bizottság jelentése a késmárki lyceum építkezéséről és beldolgairól. Előadó: Strauch Béla jegyző.

22. M. é. jkv. XXVI-ik pontjánál: jelentés a középiskolákban megtartott érettségi vizsgákról. Előadó: Glauf Pál főesperes.

23. M. é. jkv. XXVII-ik pontjánál: jelentés a lelkészi, teológiai alap és szakvizsgákról a középtanodáknál és tanítóképzőnél megtartott vallástani érettségi vizsgákról. Előadó: Csiskó János kassai lelkész.

24. M. é. jkv. XXVIII-ik pontjánál: jelentés Baldácsy-alapítványról. A közgyűlés jegyzőkönyve, számadása, költségvetése. Előadó: Farbaky József egyházker. főjegyző.

25. M. é. jkv. XXIX-ik pontjánál a Baldácsy-alapítvány évi jövedelmének szétosztására vonatkozó bizottsági javaslat. Előadó: Dianiska András egyházker. gyámint. elnök.

26. M. é. jkv. XXXI. pontjánál: az egyházker. tanügyi bizottság jelentése a fő- és középiskolákról. Statistikai kimutatás. Előadó: Hörk József theol. dekan.

27. M. é. jkv. XXXIV. pontjánál: a tanári értekezlet megállapodásai és javaslati. Előadó: Hörk József elnök.

28. M. é. jk. XXXII. pontjánál: az egyházker. népiskolai bizottság jelentése a népiskolákról. Statistikai kimutatás. Előadó: Hronyecz József püspöki titkár.

29. M. é. jkv. XXXIV-ik pontjánál: bizottsági jelentés a vallástani pályamunkáról, általában a vallástani és más szakbeli népiskolai tankönyvekről. Előadó: Glauf Pál elnök.

30. M. é. jkv. XXXV. pontjánál a nyugdíjintézeti választmány jelentése és javaslati. Előadó: Kramarcsik Károly jegyző. (1892. körlevél XLI.)

31. M. é. jkv. XXXVI-ik pontjánál elnökség jelentése a m. évi államsegélyre vonatkozó számadásának ministeri jóváhagyásáról és a f. évi államsegélyének 6000 frtban kiutalásáról.

32. M. é. jkv. XXXVII. pontjánál ösztöndíjért folyamók. Előadó: Radvány István egyházmegyei felügyelő.

33. M. é. jkv. XXXVIII. pontjánál: a kerületi segélynek az egyházmegyék által megszavazása.

34. M. é. jk. XXXIX. pontjánál: gyámintézeti és G. A. egyleti adományok.

35. M. é. jkv. XL. pontjánál: a tömeges tűzkárbiztosításról jelentés. Előadó: Radvány István egyházkerületi biztos.

36. M. é. jkv. XLII. pontjánál az egyházkerületi gyámintézet jelentése. Előadó: Strauch Béla jegyző.

37. M. é. jkv. XLVI. pontjánál: a jövő évi közgyűlés helye.

38. M. é. jkv. XLVII. pontjánál: az egyetemes pénztár számadása. Előadó: Moór Gyula brassói főesperes.

39. M. é. jkv. XLIX. pontjánál a Transcius-ünnepélyre kiküldött bizottság jelentése. Előadó: Fizély Frigyes abosi lelkész.

40. M. é. jkv. LI. pontjánál elnökség jelentése a göllniczbányai tisztviselők és tanácsstagok eskütételéről.

41. Államsegély emelésért kérvénye az esperesi és nyiregyházi főgymnasiumoknak. Előadó: Zvarinyi Sándor lyceumi igazgató Késmárkon.

42. A késmárki lyceumi nyugdíjintézet alapszabályai. Előadó: Fischer Miklós főgymn. igazgató Iglón.

43. Indítvány a kerületi gyűlésnek jövőben szeptember hó második felében megtartása iránt.

44. A VI. sz. k. v. egyházmegye felterjesztése Rokusz anyásítását illetőleg.

45. Cséfalva, leányegyház kérvénye.

46. Margonya egyház kérvénye.

47. Orsóczi néptanító kérvénye.

48. Ezután beérkezendő más indítványok, esetleg panaszok.

49. A jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság kiküldése.

50. Zárszó.

Irodalom.

Semmi költséget sem kímélve a már tizen-négy év óta fennálló s a magyar női olvasóközönségnél nélkülözhetetlenné vált „Képes Családi Lapok“ legutóbbi száma ismét oly gondnal, csinnal s szakavatottsággal összeállítva jelent meg, mint általában minden szám. A Széchy Dezső érdekesítő „Egy doboz levél-papír“ című beszély folytatása, úgy Mártonffy Imre „Czigányvajda“ feliratu vígbeszélye, Telegdy „A peronon“ című rajza, K. Beniczky Irma „Csillám és Gyémánt“-ja, valamint az „Ivóvízről“ irt aktuális cikk élénkítik a lapot, melyben két emelkedett hangon irt verset is találunk. Divat része teljesen nélkülözhetővé teszi hölgyeinknek a más divatlap tartását, s a szövegközé nyomott képek megválasztása és kivitele egyenlően dicséretére válnak a lanak, az mely még mellékletül Várady Antal „Mózes“ című szindarabját is adja olvasóinak.

A „Képes Családi Lapok“-at mint az ez idejűleg legelterjedtebb s legkeresettebb szépirodalmi lapot mi is a legmelegebben ajánljuk, főleg lapunk női olvasóközönségének figyelmébe. A lap ára egy évre: 6 frt, fél évre 3 frt, negyeg évre 1 frt 50 kr. Megrendelhető Budapesten nagy-korona utca 20-ik szám.